

Utarbeidet av: Ingrid Rønning Strand

Vår dato:
21.03.2024
Vår referanse:
2024/6066

Innkalling til 2. rådsmøte i Faglig råd for naturbruk – 19. mars 2024

Tid: Torsdag 19. mars 2024

kl. 10.00 – 13:00

Sted: Teams

Part	Innkalt	Forfall
Arbeidsgiver	Ole Troland, NHO (Sjømat Norge) Espen Lynghaug, NHO (Mat og drikke) Bjørn Lauritzen, MEF	Marte Gustad Iversen, Spekter (Norges Bondelag) Kristin Slyngstad, NHO (Skogbrukets landsforening)
Arbeidstaker	Endre Lie, LO (Fellesforbundet) Audun Stautland, Norges Fiskarlag Erlend Hansen, LO (Norsk sjømannsforbund) Marit Bjørnsen, LO (Fellesforbundet)	
Pedagogisk personell	Bjørn Jensen, Skolenes Landsforbund Trine Merethe Paulsen, Utdanningsforbundet Henning Bratthammer, Utdanningsforbundet	
Annen organisasjon		Inger Anita Smuk, Norske Reindriftsamers Landsforbund
KS	Monica Rustad, KS (skoleeier) Arne Jostein Vestnor, KS (skoleeier)	
Elevrepresentant		Marthea Åhl Elevorganisasjonen
Sekretariatet	Ingrid Rønning Strand, Udir	

Dagsorden for møte 2, 2024:

- 1.2.24 Godkjenning innkalling/dagsorden
- 2.2.24 Oppfølging av FAFO-rapport
- 3.2.24 Forslag til nytt lærefag i utdanningsprogrammet for håndverk, design og produktutvikling: håndverksgarverfag, som særloop.
- 4.2.24 Utviklingsredegjørelsen
- 5.2.24 Orienteringssaker
- 6.2.24 Eventuelsaker

Behandling av sakene

1.2.24 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Referat fra møte godkjennes per e-post og publiseres på <https://sryogfagligerad.no/> i etterkant av rådsmøtet.

Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjent.

2.2.24 Oppfølging av rapporten «Vurdering og kvalitet i fag- og svenneprøver»

Fag- og svenneprøven er en etablert prøveform med svært lange tradisjoner. Hvert år går 30 000 personer opp til fag- og svenneprøven i Norge. Det er prøvenemndene som vurderer om en lærling, elev eller praksiskandidat skal få et fag- eller svennebrev. I prøvenemndene sitter medlemmer med fagkompetanse og lang arbeidserfaring.

Fafo har på oppdrag fra Udir sett nærmere på prøvenemndenes arbeid med gjennomføring og vurdering av fag- og svenneprøven. Her har de blant annet kartlagt prøvenemndenes bakgrunn, relasjonen mellom fylkeskommunene og prøvenemndene, hvordan oppgavene gjennomføres og vurderingspraksis.

SRY og de faglige rådene fikk presentert rapporten og forskningsresultatene av prosjektledere Tove Mogstad Aspøy og Asgeir Skålholt (NIFU) 22. november 2023. Forskernes [presentasjon](#) av rapporten ligger vedlagt sammen [med rapporten](#). Rådet oppfordres til å lese sammendraget av rapporten.

Se også info her: <https://www.udir.no/tall-og-forskning/finn-forskning/rapporter/2023/vurdering-og-kvalitet-i-fag--og-svenneprover/>

Bestilling til de faglige rådene

I Udirs arbeid med oppfølging av funnene i rapporten ønsker vi innspill på følgende spørsmål:

1. Hva mener rådet er de viktigste funnene i Fafo-rapporten og hvorfor?
2. Har rådet innspill til oppfølgingspunkter som kan bidra ytterligere til å øke kvaliteten på fag- og svenneprøven? Udir har blant annet utviklet kompetansepakker for å støtte prøvenemndene (og fylkeskommunene) med å ta i bruk nye læreplaner, inkludert konkret støtte til å utvikle og vurdere prøver. I tillegg har vi gjennomført to webinarer knyttet til publisering av kompetansepakkene med stor oppslutning.

Frist for tilbakemelding: 26. mars**Fra diskusjon:**

- Det er ikke overaskende at mange fra vg3 i skole som stryker.
- Prøvenemden må få mulighet til å jobbe faglig sammen, dette kan heve kvaliteten. Mye av kompetanser er bra, men det prøvenemdene trenger er å snakke sammen for å justere og kalibrere det faglige.
- Hvis det er mange fag som tar i bruk skriftlig fagprøver må dette tas tak i.
- Stor variasjon – hva skal vi egentlig kreve av en lærling. Kompetansemålene står jo i læreplanene, men hvilke arbeidsoppgaver er det interessant å teste kandidaten i? Her er det behov for å møtes og snakke.
- Kompetansepakkene fra Udir er gode, men det koster å få gjennomført disse. Det krever både arbeidstid, reisevei og møtearrangement og blir på omtrent 800 000 kr for Trøndelag fylkeskommune.
- Trøndelag fylkeskommune har tatt tak i rapporten allerede og arrangerer samlinger for nemder.
- Variasjoner mellom fag er naturlig på grunn av fagenes ulike natur. Noen mer teoretiske enn andre.
- Prøvenemda må ha en forståelse av hva faget inneholder – og hva de faktisk prøver kandidaten i. Prøven må være på yrkesfagets premisser og basert på fagets opplæringstradisjoner.
- Veldig bekvemt for fylkeskommuner å benytte seg av prøvestasjoner, mer effektivt og billig. En fag- og svenneprøve bør fortrinnsvis gjøres ute i lærebedriften og være tett på yrkesutøvelsen.
- Nemdene i havbruksteknikk er frustrert over få muligheter til å gjennomføre i en autentisk setting. Ikke mulighet til å være på båt osv. Tettere samarbeid med næringa her er viktig.
- Stor frustrasjon rundt regelverket, kandidat skal treffe nemda og få overlevert oppgaven personlig i forkant av fagprøven. Kan ikke oppgaven overleveres elektronisk? I mange fag må nemda reise ut i båt og overlevere fysisk til lærling på servicebåt osv.
- Hospitering hos andre nemder – mulig?
- Hvordan dokumenteres arbeidet? Kan teknologiske løsninger gjøre det enklere, bruke teams, filme arbeidet ute i bedrift osv. Dette må skoleeier pushe på og oppfordre til.
- Variasjon mellom de ulike fagene er naturlig, men variasjon innad i fagene er noe som vi bør spille inn som et problem. En fagarbeider i et yrkesfag bør ha lik kompetanse og prøves i det samme uansett hvor i landet kandidaten har gått opp til prøven.

- Det er krevende å opprette nye fag i et system tilpasset håndverksfag med flere hundre år gamle tradisjoner. Noen fag blir derfor for læreplantrø og teoritro og bør derfor settes sammen med og lære hvordan man kan teste kandidaten av mer tradisjonelle fag.
- De praktiske oppgavene får mindre plass. Den delen av fagprøven som kalles eksaminering, en teoretisk muntlig eksamen ut ifra det kandidaten har gjort. Rådet ønsker at dette gjøres i samme setting som prøven blir utført, ikke på eget kontor. Dette for å unngå et skille mellom praksis og teori.

Vedtak: AU og fagansvarlig formulerer tilbakemelding basert på innspill og diskusjon i møtet. Dette sendes på høring til rådet før fagansvarlig viderefremidler svaret til Udir innen fristen.

3.2.24 Forslag om nytt lærefag i utdanningsprogrammet for håndverk, design og produktutvikling: håndverksgarverfag, som særløp (D)

Utdanningsdirektoratet utreder forslag om fra Museene i Akershus (MiA) og Tradisjonshåndverk opplæringskontor og kompetansesenter, om å opprette et nytt særløpsfag med fagbetegnelse garverifaget og yrkesbetegnelse håndverksgarver. Saken var oppe i faglig råd for håndverk, design og produktutvikling 22.1.2024 (sak 2024/3), der følgende ble vedtatt:

«FRHDP støtter at Udir undersøker med FRTEK OG FRNA om vurdering av et særløpsfag og plassering. FRHDP mener faget er et håndverksfag som ivaretar tradisjonelle teknikker og metoder, og som vil ivareta en immateriell kulturarv med lange røtter. Faget bør dekke både beredning og garving av skinn/pels/hud. FRHDP slutter seg til foreslått framdriftsplan for utredningsarbeidet, og at sak om anbefaling av tiltak settes opp på rådsmøtet i april.»

Vedlegg:

[Referat fra rådsmøte i FRHDP 22. januar 2024](#), se sak 2024/3.

Spørsmål til FRNA:

- *Har rådet innspill til plasseringen av et eventuelt nytt garverifag i tilbudsstrukturen?*

Vedtak: Rådet slutter seg til at et særløpsfag med betegnelsen garverifaget bør plasseres innenfor utdanningsprogrammet HDP. Fagansvarlig gir tilbakemelding til FRHDP.

4.2.24 Utviklingsredegjørelsen

Arbeidet med utviklingsredegjørelsene fortsetter. Rådet arbeider videre med spørsmål under temaet grønn omstilling og teknologisk utvikling. Arbeidsdokumentene ligger i Sharepoint:

[Utviklingsredegjørelsene.](#)

Gruppenes arbeidsdokumenter (mangler for skogbruk):

Gruppe 1: [Gruppe 1 akvakultur, fiske og reindrift](#)

Gruppe 2: [Gruppe 2 landbruk, hest- og dyrefag](#)

Gruppe 3: [Gruppe 3 skogbruk](#)

Øvrige dokumenter (oppdragsbrev, felles kunnskapsgrunnlag, Udirs virkemidler) ligger på [yrkeskomp.no](#).

Arbeidsgrupper:

Vg2	Arbeidsgruppe	Gruppeleder
Gruppe 1: Akvakultur og Fiske og fangst Reindrift	Trine Merethe Paulsen , Utdanningsforbundet Bjørn Jensen , Skolenes Landsforbund Arne Jostein Vestnor , KS (skoleeier) Erlend Hanssen , LO (Norsk sjømannsforbund) Audun Stautland , Norges Fiskarlag Inger Anita Smuk , Norske Reindriftsamers Landsforbund	Bjørn Jensen
Gruppe 2: Heste- og dyrefag og Hovslagerfaget Landbruk- og gartnærning Studieforberedende Vg3 Naturbruk	Espen Lynghaug , NHO (Mat og drikke) Marte Gustad Iversen , Spekter (Norges Bondelag) Monica Rustad , KS (skoleeier) Henning Bratthammer , Utdanningsforbundet Marthea Åhl , Elevorganisasjonen	Espen Lynghaug
Gruppe 3: Skogbruk	Bjørn Lauritzen , MEF Kristin Slyngstad , NHO (Skogbrukets Landsforening) Endre Lie , LO (Fellesforbundet)	Bjørn Lauritzen

Plan for møtet:

- Rådet deles inn i arbeidsgruppene og forsetter arbeidet med redegjørelsen.
- 10.- 11. april møtes rådet på et to-dagers møte for å arbeide med utviklingsredegjørelsen.
Det er derfor behov for at gruppene gjør et forarbeid og svarer på disse spørsmålene:
 - o Ønsker dere å invitere inn fagpersoner eller varamedlemmer til denne samlingen?
 - o Er det kunnskap, statistikk som bør hentes inn i forkant av samlingen? Bransjer som bør kontaktes osv?
 - o Hvordan kan gruppene få arbeidet best mulig på samlingen 10. – 11. april?
- Oppsummering i plenum
- Informasjon om samling 10.- 11. april fra fagansvarlig – rådsmøte og arbeid med utviklingsredegjørelsen

Forslag til vedtak: FRNA fortsatte arbeidet med utviklingsredegjørelsene og sender inn punkter fra diskusjonen i gruppene til AU og fagansvarlig.

6.2.24 Orienteringssaker

- **Rapport fra SRY-Cedefop seminaret om fremtidens yrkesfag i Norge**
I november 2022 arrangerte SRY og Cedefop et seminar om fremtiden for yrkesfag i Norge. Se brev fra SRY [her](#) og rapport fra seminaret [her](#).
- **Avslutningskonferanse for forsøket med modulstrukturert opplæring 23.-24. april.**
FRNA deltar med en person.

- **Tidsplan for arbeidet med utviklingsredegjørelsen**

Dato	Arbeidsoppgaver/mål
Rådsmøte 1. februar (teams)	Arbeider i grupper med utgangspunkt i skjemaer Avklare behov for spørreundersøkelse, kunnskapsinnhenting.
Rådsmøte 19. mars (teams)	Arbeidsgruppene fortsetter arbeidet
Rådsmøte 10.-11. april (fysisk m/ overnatting)	
Rådsmøte 6. juni (fysisk)	
20. august	Frist for å levere siste utkast til Udir for renskrivning og sammenfatning osv.
15. september	Siste frist for å levere

7.2.24 Eventuelt